

**PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA
Z PRZEDMIOTÓW PRZYRODNICZYCH
/przyroda, biologia, geografia, fizyka, chemia/
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 6 W SZCZYTNIE**

Spis treści :

- I. Podstawa programowa kształcenia ogólnego**
- II. Podręczniki i program nauczania**
- III. Narzędzia pomiaru osiągnięć uczniów**
- IV. Obszary aktywności ucznia oceniane na lekcjach. Kryteria ocen.**
- V. Sposób wystawiania oceny śródrocznej lub rocznej VI. Praca z uczniem ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi**
- VII. Zasady poprawiania ocen**
- VIII. Sposoby gromadzenia informacji o osiągnięciach uczniów**
- IX. Sposób uzasadniania ocen bieżących, śródrocznych i rocznych**

I. Podstawa programowa kształcenia ogólnego

Nauczanie przedmiotów przyrodniczych (przyroda, biologia, geografia, fizyka, chemia) odbywa się zgodnie z Podstawą Programową Kształcenia Ogólnego dla szkoły podstawowej (II etap edukacyjny) : **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej**

II. Podręcznik i program nauczania

Program nauczania:

przyroda

Program nauczania przyrody w klasie 4 szkoły podstawowej „ Tajemnice przyrody”. Jolanta Golanko. NOWA ERA

biologia

Program nauczania biologii w klasie 5-8 szkoły podstawowej „ Puls życia”. Anna Zdziennicka. NOWA ERA

geografia

Program nauczania geografii w szkole podstawowej „ Planeta Nowa”. Maria Tuz, Barbara Dziedzic. NOWA ERA

fizyka

Program nauczania fizyki w szkole podstawowej „ Spotkania z fizyką”. Grażyna Francuz-Ornat, Teresa Kulawik Nowa Era

chemia

Program nauczania chemii w szkole podstawowej „ Chemia Nowej Ery”. Teresa Kulawik, Maria Litwin. NOWA ERA

podręczniki

przyroda

„Tajemnice przyrody” Maria Marko-Worłowska, Feliks Szlajfer, Joanna Stawarz NOWA ERA

biologia

klasa V „ Puls życia” M.Sęktas, J.Stawarz, NOWA ERA

klasa VI „ Puls życia” J.Stawarz, NOWA ERA

klasa VII „Puls życia” M. Jefimow, NOWA ERA

klasa VIII „Puls życia” B. Sągin, A. Boczarowski, M. Sęktas, NOWA ERA

geografia

klasa V „Planeta Nowa” F. Szlajfer, Z. Zaniewicz, T. Rachwał, R. Malarz, NOWA ERA

klasa VI „Planeta Nowa” T. Rachwał, R. Malarz, D. Szczypiński, NOWA ERA

klasa VII „Planeta Nowa” T. Rachwał, R. Malarz, M. Szubert NOWA ERA

klasa VIII „Planeta Nowa” T. Rachwał, D. Szczypiński, NOWA ERA

fizyka

klasa VII „Spotkania z fizyką”. Grażyna Francuz-Ornat, Teresa Kulawik, M. Nowotny-Różańska, NOWA ERA

klasa VIII „Spotkania z fizyką”. Grażyna Francuz-Ornat, Teresa Kulawik, M. Nowotny-Różańska, NOWA ERA

chemia

klasa VII „Chemia Nowej Ery” J. Kulawik, T. Kulawik, M. Litwin, NOWA ERA

klasa VIII „Chemia Nowej Ery” J. Kulawik, T. Kulawik, M. Litwin, NOWA ERA

III. Narzędzia pomiaru osiągnięć uczniów

1) W ocenianiu bieżącym i klasyfikacyjnym osiągnięć ucznia stosuje się skalę słowną, skrótową oraz cyfrową:

- a) celujący - (cel) - 6,
- b) bardzo dobry - (bdb) - 5,
- c) dobry - (db) - 4,
- d) dostateczny - (dst) - 3,
- e) dopuszczający - (dop) - 2,
- f) niedostateczny - (ndst) - 1

2) Wiedzę oraz stopień opanowania umiejętności nauczyciel sprawdza poprzez:

- pisemne prace klasowe obejmujące treść całego działu lub jego część

- sprawdziany obejmujące materiał z kilku ostatnich lekcji (zapowiedziany)
- kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (niezapowiedziane lub zapowiedziane)
- odpowiedzi ustne,
- wyniki pracy w grupach
- przygotowanie do uczestnictwa w lekcji (posiadanie zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń, książki, długopisu itp.)
- samodzielnie wykonywane przez ucznia inne prace, np. albumy, zielniki, plakaty, referaty, prezentacje multimedialne itp.
- praca ucznia na zajęciach, stosunek do przedmiotu,
- prace domowe
- ✓ **Pisemna praca klasowa** obejmuje zwykle jeden dział materiału, musi być zapowiedziana co najmniej tydzień przed jej napisaniem.
  - Ocenioną pracę uczeń otrzymuje do wglądu na lekcji i po omówieniu zwraca ją nauczycielowi.
- ✓ **Sprawdzian** – obejmuje materiał z kilku lekcji, zapowiedziany z wyprzedzeniem przynajmniej 5 dni
- ✓ **Kartkówka i odpowiedź ustna:**

a) **kartkówka** - pisemna forma sprawdzenia wiadomości i umiejętności z 1 – 3 ostatnich lekcji (może być niezapowiedziana)

b) **odpowiedź ustna** z 1-3 ostatnich lekcji lub powtarzanego działu – ocenie podlegać będzie:

- zawartość merytoryczna wypowiedzi,
- argumentacja, wyrażanie opinii i sądów,
- stosowanie nowo poznanych pojęć naukowych
- sposób prezentacji

Nieobecność na ostatniej lekcji nie zwalnia ucznia z przygotowania się do lekcji, odrobienia pracy domowej i możliwości odpowiedzi.

Odmowa odpowiedzi ustnej przez ucznia jest równoznaczna z wystawieniem mu oceny ndst. Oceny ustnych i pisemnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności wpisywane są do dziennika lekcyjnego.

Ucieczka ze sprawdzianu i kartkówki przez ucznia traktowana jest jako odmowa odpowiedzi w formie pisemnej i równoznaczna z wystawieniem mu oceny niedostatecznej.

✓ **Aktywność ucznia , stosunek do przedmiotu.**

1) **Aktywność ucznia na lekcji** – ocenie podlegają:

- a) wykonanie zadań wskazanych przez nauczyciela,
- b) systematyczna, aktywna współpraca z nauczycielem,
- c) wypowiedzi na lekcji,
- d) praca w grupie(precyzyjność , stopień zaangażowania, efektywność , czas jej wykonania).

2) **Stosunek do przedmiotu:**

- a) przygotowanie ucznia do lekcji (systematyczne i poprawne prowadzenie zeszytu przedmiotowego lub ćwiczeń, posiadanie podręcznika, przyborów szkolnych).

✓ **Prace domowe i prace dodatkowe**

a) **prace domowe** – ocenie podlegać będzie:

- poprawność rzeczowa,

- pomysłowość,
- estetyka pracy.

Uczniowie mogą 1 raz w semestrze (przy jednej godzinie tygodniowo) lub 2 razy (przy dwóch godzinach tygodniowo) zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez uzasadniania przyczyny z wyłączeniem zajęć, na których odbywają się zapowiedziane kartkówki, sprawdziany, prace klasowe. Brak przygotowania może obejmować :brak pracy domowej lub zeszytu, ćwiczeń z pracą domową, brak przygotowania do odpowiedzi ustnej . Swoje nieprzygotowanie uczeń zgłasza przed lekcją nauczycielowi. Każdy następny brak przygotowania skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej. Prawo do ulg w pytaniu zostaje zawieszane 2 tygodnie przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady. Dopuszcza się możliwość nieoceniania ucznia na pierwszych zajęciach po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności w szkole (spowodowanej chorobą lub sytuacją losową).

b) **prace dodatkowe**, których wykonanie wynika z zainteresowań ucznia :

- poprawność rzeczowa,
- prezentacje multimedialne.
- wykonanie referatu lub plakatu na wybrany temat uzgodniony z nauczycielem
- zaangażowanie w propagowanie przedmiotu, zagadnień naukowych związanych z przedmiotem, życiorysy naukowców, tematyki podróżniczej, ekologicznej , prozdrowotnej i innej np.; udział w konkursach(wyniki najwyższe – ocena celująca, wyniki na poziomie wyższym niż przeciętny – ocena bardzo dobra, nie może być ocena niższa niż dobra), wykonanie gazetki tematycznej itp.

IV. Obszary aktywności ucznia oceniane na lekcjach.

Uczeń oceniany będzie w zakresie:

- pisemne prace klasowe obejmujące treść całego działu lub jego część
  - sprawdziany obejmujące materiał z kilku ostatnich lekcji (zapowiedziany)
  - kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (niezapowiedziane lub zapowiedziane)
  - odpowiedzi ustne,
  - wyniki pracy w grupach
  - przygotowanie do uczestnictwa w lekcji (posiadanie zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń, książki, długopisu itp.)
  - samodzielnie wykonywane przez ucznia inne prace, np. albumy, zielniki, plakaty, referaty, prezentacje multimedialne itp.
  - praca ucznia na zajęciach, stosunek do przedmiotu,
  - prace domowe
  - ✓ **Pisemna praca klasowa** obejmuje zwykle jeden dział materiału, musi być zapowiedziana co najmniej tydzień przed jej napisaniem.
  - Ocenioną pracę uczeń otrzymuje do wglądu na lekcji i po omówieniu zwraca ją nauczycielowi.
  - ✓ **Sprawdzian** – obejmuje materiał z kilku lekcji, zapowiedziany z wyprzedzeniem przynajmniej 5 dni
- Kartkówka i odpowiedź ustna.**

Kryteria ocen.

1) **ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który posiadał pełną wiedzę i umiejętności z zakresu podstawy programowej przedmiotu w danej klasie , samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia, biegłe posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych, proponuje rozwiązania nietypowe, osiąga sukcesy w

konkursach i olimpiadach przedmiotowych, wypełnia wszystkie kryteria na ocenę bardzo dobrą i praktycznie wykorzystuje wiedzę.

2) **ocenę bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował prawie pełny zakres wiedzy i umiejętności określony podstawą programową przedmiotu w danej klasie, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach; w sposób jasny i precyzyjny prezentuje swoje myśli;

3) **ocenę dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności w zakresie pozwalającym na zrozumienie większości relacji między elementami wiedzy z przedmiotu, poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne, potrafi samodzielnie prezentować swoje myśli, opisać sytuację problemową, wnioskować, stosować zdobytą wiedzę w praktyce;

4) **ocenę dostateczną** otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności podstawy programowej w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się tego przedmiotu, rozwiązuje typowe zadania o średnim stopniu trudności, czasem przy pomocy nauczyciela, pod kierunkiem nauczyciela potrafi podać argument uzasadniający zdanie, czasami prezentować swoje myśli, zastosować zdobytą wiedzę odwzorowując poprzednie doświadczenia;

5) **ocenę dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który w ograniczonym zakresie opanował wiadomości i umiejętności, a braki nie przekraczają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki, rozwiązuje – często przy pomocy nauczyciela - zadania typowe o niewielkim stopniu trudności, przy dużej pomocy nauczyciela potrafi odtworzyć argumenty podane przez innych, niezbyt precyzyjne udziela odpowiedzi na pytania nauczyciela

6) **ocenę niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela, nie udziela odpowiedzi na większość pytań zadanych przez nauczyciela, ma bardzo duże braki w wiadomościach i umiejętnościach z podstawy programowej.

Sposób przeliczania liczby punktów uzyskanych z prac klasowych na ocenę szkolną:

celująca - 100% - 96%

bardzo dobra - 95% - 86%

dobra - 85%-73%

dostateczna - 72% -50%

dopuszczająca - 49% -30%

niedostateczna - 29% i poniżej

V. Sposób wystawiania oceny śródrocznej lub rocznej

1) Oceny uzyskane przez ucznia nie wpływają w jednakowy sposób na wystawienie oceny śródrocznej i rocznej (ocena śródroczna i roczna nie są średnią arytmetyczną ocen cząstkowych).

2) Uczeń może być nieklasyfikowany na koniec półrocza lub roku szkolnego, jeśli frekwencja na przedmiocie jest niższa niż 50% , uczeń nie uzyskał wymaganej ilości ocen.

3) Oceny cząstkowe po radzie klasyfikacyjnej wystawiane są na nowe półrocze.

4) Uczeń, który uzyskał niedostateczną ocenę śródroczną z przedmiotu zobowiązany jest do uzupełnienia wiedzy i umiejętności w terminie i na zasadach uzgodnionych z nauczycielem przedmiotu. Nie wywiązanie się z tego obowiązku ma wpływ na ocenę roczną.

5) Przyjmuje się następującą ilość ocen w semestrze :

- jedna godzina tygodniowo - minimum 3 oceny
- dwie godziny tygodniowo - minimum 4 oceny

VI. Praca z uczniem ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi

1) W stosunku do ucznia, u którego stwierdzono trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe (uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym na poszczególne oceny) potwierdzone pisemną opinią, orzeczeniem poradni psychologiczno – pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej, w porozumieniu z jego rodzicami nauczyciel:

a) dostosowuje wymagania i ocenianie do możliwości ucznia,

b) różnicuje poziom prac klasowych, sprawdzianów i kartkówek do możliwości percepcyjnych ucznia,

c) dostosowuje formy sprawdzania wiedzy i umiejętności do możliwości psychofizycznych ucznia.

2) Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów mających obniżone kryteria oceniania (posiadających orzeczenie PPP) stosuje się następujące zasady przeliczania punktów na ocenę :

0%-19%- niedostateczny

20%-39% -dopuszczający

40%-54% -dostateczny

55%- 70%- dobry

71%- 89%- bardzo dobry

90%- 100%- celujący

Ocenianie ucznia niedosłyszącego

- Udzielanie uczniom w razie potrzeby dodatkowych wyjaśnień
- Sprawdzanie wiadomości z mniejszych partii materiału

Ocenianie ucznia niedowidzącego

- Przygotowywanie zadań napisanych odpowiednio dużym drukiem
- Wydłużanie w miarę potrzeby czasu pisania prac pisemnych
- W szczególnych przypadkach umożliwienie zaliczenia materiału programowego partiami

Ocenianie uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: dysgrafia, dysleksja, dysortografia, dyskalkulia

- Ocenie podlegają głównie wypowiedzi ustne oraz strona merytoryczna prac pisemnych
- Podczas pisania prac mogą skorzystać z możliwości wydłużenia limitu czasu
- Przy ocenie zadań dotyczących schematów, rysunków oceniana jest głównie poprawność merytoryczna a nie estetyczna zadania.

Ocenianie ucznia z niepełnosprawnością intelektualną:

- Przygotowywanie odpowiednich zestawów zadań dostosowanych do możliwości i umiejętności psychofizycznych ucznia (więcej zadań zamkniętych, mniej otwartych)
- Unikanie poleceń wielokrotnie złożonych
- Upewnienie się czy uczeń rozumie polecenie
- W miarę potrzeby wydłużanie czasu pisania pracy pisemnej
- Zwrócenie szczególnej uwagi na wkład pracy ucznia, a nie końcowy efekt
- Nagradzanie ucznia za różnego typu formy aktywności na lekcji.

Ocenianie ucznia z zaburzeniami emocji i zachowania

- Sprawdzanie wiadomości z mniejszych partii materiału, aby uczeń miał szansę skupić się na wykonywanych zadaniach
- Upewnienie się , że uczeń rozumie polecenie
- Unikanie poleceń wielokrotnie złożonych

Ocenianie ucznia z zaburzeniami komunikacji językowej

- Uwzględnienie przy ocenianiu trudności w poprawnym formułowaniu zdań, zarówno w formie pisemnej jak i ustnej
- Zastosowanie w pracach pisemnych większej ilości zadań typu zamkniętego, mniej otwartych wymagających werbalizacji myśli

Ocenianie ucznia przewlekle chorego:

- Dostosowanie formy sprawdzania wiedzy do aktualnych możliwości oraz stanu zdrowia ucznia
- Uwzględnienie rodzaju schorzenia, przyjmowanych leków, które mogą powodować określone trudności w funkcjonowaniu szkolnym
- W uzasadnionych przypadkach umożliwienie uczniowi przesunięcia terminu sprawdzianu

Ocenianie ucznia z obniżonymi możliwościami intelektualnymi

- Ocenianie głównie wkładu pracy ucznia i jego motywacji do pracy: w szczególnych przypadkach naprowadzenie ucznia na właściwy tor myślowy, szczególnie u uczniów mających trudności z uogólnianiem i samodzielną pracą
- 3) Śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych powinna uwzględniać poziom i postępy w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności.

VII. Zasady poprawiania ocen

Uczeń może poprawić ocenę w terminie do dwóch tygodni od jej otrzymania lub w terminie ustalonym przez nauczyciela. Przy poprawianiu oceny obowiązuje zakres materiału, jaki obowiązywał w dniu pisania sprawdzianu, kartkówki lub odpowiedzi ustnej.

- Nieobecność na pracy klasowej musi być usprawiedliwiona. Jeśli uczeń nie pisał klasówki z usprawiedliwionej przyczyny, powinien napisać ją w terminie uzgodnionym z nauczycielem nie dłuższym niż dwa tygodnie.
- W przypadku ponownej nieobecności ucznia w ustalonym terminie uczeń pisze zaległą pracę z tej partii materiału na następnej lekcji bez dodatkowej zapowiedzi.
- Brak zaliczenia pracy klasowej w ciągu dwóch tygodni jest równoznaczna z oceną niedostateczną.
- Ocenę z pracy klasowej i sprawdzianu uczeń może poprawić tylko raz w okresie dwóch tygodni od daty oddania przez nauczyciela pracy i w terminie uzgodnionym z nauczycielem (inne formy sprawdzania osiągnięć nie podlegają poprawie)
- Ocena otrzymana za poprawioną pracę klasową jest wpisana do dziennika obok oceny wcześniejszej, niezależnie od tego jaką ocenę uczeń otrzymał.
- Prace pisemne uczniów przedstawione mogą być do wglądu rodziców w czasie konsultacji po zebraniach z rodzicami w wyznaczonych godzinach.
- Ściąganie i rozmowy podczas pisania prac pisemnych może skutkować otrzymaniem oceny niedostatecznej.

VIII. Sposoby gromadzenia informacji o osiągnięciach uczniów

Ocenił kompleksowo sprawdziany wiadomości i prace klasowe przechowywane są przez nauczycieli do końca danego roku szkolnego, a ocenione krótkie sprawdziany do końca semestru.

IX. Sposób uzasadniania ocen bieżących, śródrocznych i rocznych

Oceny krótkich form pisemnych (sprawdzian, kartkówka), ustnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności nauczyciel uzasadnia ustnie w obecności klasy wskazując dobrze opanowaną wiedzę lub sprawdzaną umiejętność, braki w nich oraz przekazuje zalecenia do pracy. Oceny z prac klasowych są uzasadniane pisemnie lub ustnie.